

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Інна САВИЦЬКА
2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної філології і перекладу
Протокол № 1 від 10 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри
Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Німецька мова та друга іноземна»
Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ
ГАЛУЗЕВИХ ТЕКСТІВ:**

цикл природничих та технічних спеціальностей

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: «035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька»

Освітня програма: «Німецька мова та друга іноземна»

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробники: к.філол.н., доцент *Наталія ОЛЬХОВСЬКА*
старший викладач *Марія КОЛЕСНИК*

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів: цикл природничих та технічних спеціальностей (вибіркова дисципліна за спеціальністю (блок 1))

8 семестр

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
<i>Вид</i>	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	<i>не передбачено</i>	
Форма контролю	<i>Залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	<i>4-й</i>	<i>5-й</i>
Семестр	<i>8-й</i>	<i>9-й</i>
Лекційні заняття	<i>не передбачено</i>	<i>2 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>24 год.</i>	<i>не передбачено</i>
Лабораторні заняття	<i>не передбачено</i>	<i>не передбачено</i>
Самостійна робота	<i>156 год.</i>	<i>178 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>не передбачено</i>	<i>не передбачено</i>
Тижневих годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями курсу є: надати студентам поняття про основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів галузевого спрямування; базові поняття та категорії лінгвістики тексту; рівні нагромадження та актуалізації інформації в тексті; прагматичні одиниці тексту як надфразової комунікативної одиниці; перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі галузевих текстів.

Набуття компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметі) компетентності:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

3. Програма та структура навчальної дисципліни:

Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів:

цикл природничих та технічних спеціальностей

(вибіркова дисципліна за спеціальністю (блок 1))

8 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Тижні	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб.	інд.	С.р.		Л	П	лаб.	інд.	С.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Особливості перекладу галузевих текстів природничого спрямування														
Тема 1. Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій		23		3			20							
Тема 2. Особливості перекладу текстів агрономії	2 3	21		3			18							

Тема 3. Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогоспода рської продукції		23		3			20						
Тема 4. Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронн ого спрямування		23		3			20						
Разом за модулем 1		90		12			78						
Модуль 2. Особливості перекладу галузевих текстів технічного спрямування													
Тема 1. Реферативний переклад технічної літератури		23		3			20						
Тема 2. Анотаційний переклад технічної літератури		21		3			18						
Тема 3. Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки		23		3			20						
Тема 4. Особливості перекладу патентів		23		4			20						
Разом за модулем 2		90		12			78						
Усього годин:		180		24			156						

4. Теми семінарських занять:

планом не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій	3
2	Особливості перекладу текстів з агрономії	3
3	Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогосподарської продукції	3
4	Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронного спрямування	3
5	Реферативний переклад технічної літератури	3
6	Анотаційний переклад технічної літератури	3
7	Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки	3
8	Особливості перекладу патентів	3

6. Теми лабораторних занять: *планом не передбачено*

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості перекладу текстів з ветеринарної медицини та біотехнологій	20
2	Особливості перекладу текстів з агрономії	18
3	Особливості перекладу текстів з тематики якості сільськогосподарської продукції	20
4	Особливості перекладу текстів екологічного та природоохоронного спрямування	20
5	Реферативний переклад технічної літератури	20
6	Анотаційний переклад технічної літератури	18
7	Особливості перекладу інструкцій з експлуатації техніки	20
8	Особливості перекладу патентів	20

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення засвоєння знань студентами

Übersetzen Sie ins Deutsche und machen Sie die Analyse von gemachten Transformationen:

Енергетика без палива

Відновлювану енергетику не варто вважати панацеєю, здатну повністю замінити традиційні джерела. У світі ця галузь забезпечує не більше 16% усієї виробленої енергії, причому близько 10% припадає на спалення традиційної біомаси, як-то деревини. У наш час відновлювану енергетику варто сприймати не як альтернативу традиційним джерелам енергії, а лише як засіб їхньої економії. Не все просто й із екологічною складовою. Останні результати досліджень використання відновлюваних джерел дещо зіпсували їхній імідж як цілком екологічних. Зокрема, в Європі нині серйозне занепокоєння викликає масове використання вітряків, яке призводить до зменшення швидкості повітряних мас. Європа ризикує залишитися без вітру. А це, у свою чергу, може стати причиною низки природних негараздів. Про гідроенергетику годі й казати – Україна ще й досі відчуває наслідки розливу води внаслідок будівництва Каховської ГЕС. Проте наука не тупцює на місці.

Засоби видобутку енергії з відновлюваних джерел постійно модернізують та усувають наявні недоліки. Міжурядова група експертів зі зміни клімату (IPCC) стверджує, що до 2050 року відновлювані джерела енергетики зможуть забезпечувати до 77% загального обсягу виробництва енергії. Проблеми та перспективи розвитку такої енергетики жваво обговорювалися під час III Міжнародного форуму з відновлюваної енергетики та енергоефективності, який відбувався в Києві 17–18 жовтня цього року. Під час форуму було зазначено, що Україні така енергетика наразі забезпечує близько 3% загального виробництва електрики. За словами голови Державної агенції з енергоефективності й енергозбереження Миколи Пашкевича, торік за рахунок відновлюваної енергетики Україна зменшила обсяги споживання газу на 2,218 млрд кубометрів.

З 2008 року в Україні діє так званий зелений тариф, тобто підвищені розцінки на електроенергію, видобуту з відновлюваних джерел. Мета «зеленого» тарифу – заохотити інвесторів створювати нові сонячні, вітрові та інші подібні станції. Відповідно до чинних програм з розвитку альтернативної енергетики вже 2016 року відновлювані джерела мають виробляти до 5 млрд кВт*год на рік, що становитиме 12-15% усього виробництва електроенергії в Україні. Наступного року енергетики обіцяють за допомогою відновлюваних джерел виробити електрики до 1,017 млрд кВт*год.

Übersetzen Sie ins Ukrainische und machen Sie die Analyse von gemachten Transformationen:

Erneuerbare Energien als Wirtschaftsfaktor

Erneuerbare Energien haben sich zu einem bedeutenden Wirtschaftsfaktor mit attraktiven Zuwachsraten entwickelt. Im Jahr 2008 wurden allein in Deutschland knapp 29 Mrd. Euro mit erneuerbaren Energien erwirtschaftet. Das ist fast dreimal so viel wie 2003. Die Investitionen in neue Anlagen beliefen sich 2008 auf über 13 Milliarden Euro. Aufgrund der hohen Ausbaudynamik entfiel davon fast die Hälfte auf den Bau von Photovoltaikanlagen zur solaren Stromerzeugung. Den zweiten großen Bereich stellt die energetische Nutzung von Biomasse dar. Aufgrund der drastisch gestiegenen Preise für fossile Energieträger hat sich der Markt für thermische Systeme sehr positiv entwickelt. Im Bereich der Windenergie wurde gegenüber dem Vorjahr ein leichter Rückgang der Investitionen verzeichnet. Stattdessen profitieren die Unternehmen zunehmend vom Export. Darüber hinaus werden Erlöse aus dem Anlagenbetrieb erwirtschaftet, insgesamt rund 16 Milliarden Euro (2008).

Erneuerbare Energien schaffen Beschäftigung. 2008 waren es in Deutschland rund 280.000 Stellen, mit steigender Tendenz. Nach wissenschaftlichen Untersuchungen kann die Zahl bis 2020 auf 400.000 anwachsen. Erneuerbare Energien haben einen wichtigen strukturpolitischen Nebeneffekt. Arbeitsplätze entstehen oft dort, wo sie besonders gebraucht werden: Die Windenergie wächst besonders in den Küstenregionen, in denen Werften im Bau von Windkraftanlagen ein neues Arbeitsfeld gefunden haben. In Ostdeutschland und der ehemaligen Kohleregion in Nordrhein-Westfalen haben sich ebenfalls neue Unternehmen der erneuerbaren Energien angesiedelt und treiben den Strukturwandel voran. Allein in den vergangenen zwei Jahren sind mindestens 15 neue Solarfabriken in Betrieb gegangen oder noch im Bau – mit einem Investitionsvolumen von jeweils rund einer Milliarde Euro. Drei Viertel der deutschen Führungskräfte, von einer großen Wirtschaftszeitung nach der Branche mit dem größten Zukunftspotenzial befragt, nennen die alternativen Energien an erster Stelle.

9. Методи навчання. Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний (бесіда). Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів.

10. Форми контролю. Усне опитування, тестовий контроль.

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи над навчальним матеріалом, так і в кінці кожного модуля та семестру. Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування у вигляді перекладів, диктантів та словникових диктантів. Наприкінці кожного модуля проводяться модульні контрольні роботи.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтинг студента з дисципліни визначається за 100-бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з підсумкової атестації (іспиту, заліку) - 30 балів.

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни Ядис (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи RHP (до 70 балів):

$$Ядис = Rhp + Rat$$

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. *Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками*

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

12. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Конспект лекцій з дисципліни;
3. Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
4. Тестові завдання для підсумкового контролю знань студентів.
5. Навчальний посібник.

6. Електронний навчальний курс з «Семантико-стилістичні проблеми галузевих текстів (німецька мова)» на платформі Ельборн (<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3366>)

13. Рекомендовані джерела інформації

1. *Akte der Jahrestagung des italienischen Germanistenverbandes* – 13. bis 15. Juni 2019 von Elena Agazzi (Band-Herausgeber:in). 2021, Konferenzband. 458 S.
2. Hagemann S. *Einführung in das translationswissenschaftliche Arbeiten*. Frank & Timme GmbH. Verlag für wissenschaftliche Literatur. Berlin, 2016. 351 S.
3. Übersetzen. Theorien, Praktiken und Strategien der europäischen Germanistik:
4. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: колективна монографія / за заг. ред. С.М. Амеліної. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 470 с.
5. Амеліна С.М., Пилипенко О.П. Семантико-стилістичні проблеми перекладу аграрної літератури: навчальний посібник. 2017. 230 с.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>
7. Гінсбург М. Особливості української мови щодо подавання процесових понять у фахових текстах. Language: Codification Competence Communication. 2019. № 1. С. 7–24.
8. Зайцева Н.В. *Kommunikation im Alltag und im Beruf*: навчальний посібник з німецької мови для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» / Н.В. Зайцева, Н.В. Білоус. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. 273 с., іл.
9. Зданюк, Т. В. *Theorie und Praxis der Übersetzung (Deutsch/Ukrainisch)*: навч. посібник. Кам'янець-Подільський, 2020. 196 с.
10. Казимір В. О., І. М. Яремчук. *Stilistik der deutschen Sprache*. Lehrmittel für die Studenten: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
11. Кучер З.І. *Практика перекладу (німецька мова)*: навч. Посібник / Кучер З.І., Орлова М.О., Редчиць Т.В., Вінниця : Нова книга, 2017, 464 с.
12. Мамрак А. В. *Вступ до теорії перекладу*. К.: ЦУЛ, 2019. 304 с.
13. Мацегора І. Л. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія». Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. 97 с.
14. Ольховська Н.С. *Аспектний переклад аграрної літератури (німецька мова)*: навчальний посібник, К., 2016. 524 с.
15. Пилипенко Р. Є., Ковальова Т. П. *Тестові завдання зі стилістики німецької мови (Testaufgaben in Stilistik der deutschen Sprache)*. Частина I: Посібник-практикум. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. 126 с.
16. Семотюк О.Л. *Усний переклад. Німецька мова*. Навчальний посібник.- Львів, вид-во Львівської Політехніки, 2016. 188 с.

17. Синегуб С. В. *Перекладацьке замовлення – регуляторний фактор у виборі технології перекладу тексту – оригіналу*. Матеріали науковопрактичної конференції КНЛУ «Україна і світ: діалог мов і культур». К.: Вид-во КНЛУ, 2016. (подано до друку).
18. Синегуб С. В. Процес редагування як інструмент мовного оформлення цільового тексту: дидактичні основи. – *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*: науковий журнал. Видавничий дім «РОДОВІД». Вип. 1112. Ч. 2. Чернівці, 2016. 249 с.
19. Синегуб, С.В. *Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch*. Теорія та практика перекладу з німецької мови.: Навч. посібник / С.В. Синегуб. К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. 272 с.
20. <http://www.schubert-verlag.de>
21. <http://web.lettras.up.pt/alemao3>
22. <http://www.wellermanns.de>
23. <http://www.translate.ru/Default.aspx/Text>
24. <http://www.lingvo.ru/lingvo/>
25. <http://www.imtranslator.net/translator.a...>
26. <http://translation2.paralink.com/>
27. http://translate.google.com/translate_t
28. <http://babelfish.altavista.com/>
29. <http://perevod.uaportal.com/>
30. http://worldlingo.com/en/products_servic...
31. <https://www.dictindustry.de/>
32. <https://www.igus.de/info/glossary-technical-dictionary>